

Tadeusz Biernat¹⁾,
Tadeusz Ciupa¹⁾,
Wioletta Kamińska²⁾

Znaczenie zaplecza noclegowego Kielc w strukturze bazy noclegowej województwa świętokrzyskiego

The significance of the accommodation facilities of Kielce in the structure of accommodation base in Świętokrzyskie voivodship

Abstrakt

W pracy przedstawiono stan i wykorzystanie bazy noclegowej Kielc na tle województwa świętokrzyskiego. Analiza dotyczy liczby i rodzajów obiektów noclegowych, miejsc noclegowych, udzielonych noclegów i stopnia wykorzystania omawianej bazy w 2005 r., a niektóre charakterystyki dotyczą lat 1995-2005. Wykazano, że baza noclegowa jest tu niewystarczająco rozwinięta. Ponadto mało jest obiektów oferujących usługi o najwyższym standardzie, jak i miejsc noclegowych w taniej bazie, tj. w schroniskach młodzieżowych i domach wycieczkowych.

Słowa kluczowe: Kielce, województwo świętokrzyskie, baza noclegowa, korzystający z noclegów

Abstract

The essay presents the condition and utilization of the night accommodation base in the city of Kielce, as compared to the rest of the Świętokrzyskie Voivodeship. The analysis concerns the number and kinds of night accommodation buildings, accommodation places, offered overnight stays and the extent of using the discussed ba-

1) Wyższa Szkoła Umiejętności w Kielcach.

2) Wyższa Szkoła Zawodowa w Jarosławiu.

se in the year 2005, and several of the characteristics concern the years 1995-2005. It has revealed, that the night accommodation base is insufficiently developed here. What is more, there are few buildings or complexes offering services at the highest standards, as well as accommodation places in a cheap base, that is in youth hostels and in vacation complexes.

In Kielce, in the year 2005, there were only five kinds of accommodation buildings or complexes, amongst which there were mostly three - and two - star hotels. The exploitation rate of night accommodation places in Kielce in most kinds of the buildings/complexes, and above all, in hotels, was far lower than the rate for the whole province and for Poland.

- The analysis concerning the night accommodation base indicates the following problems:

- expansion of the night accommodation base is a fundamental condition of increasing the number of attractive tourist services,

- modernization of the existing base (improving the standard) might significantly increase the number of arriving tourists, both Polish and foreign,

- the rate of exploiting the night accommodation base indicates insufficient promotion and marketing of the regional tourist product.

Key words: Kielce, Świętokrzyskie Voivodeship, night accommodation base, night accommodation users.

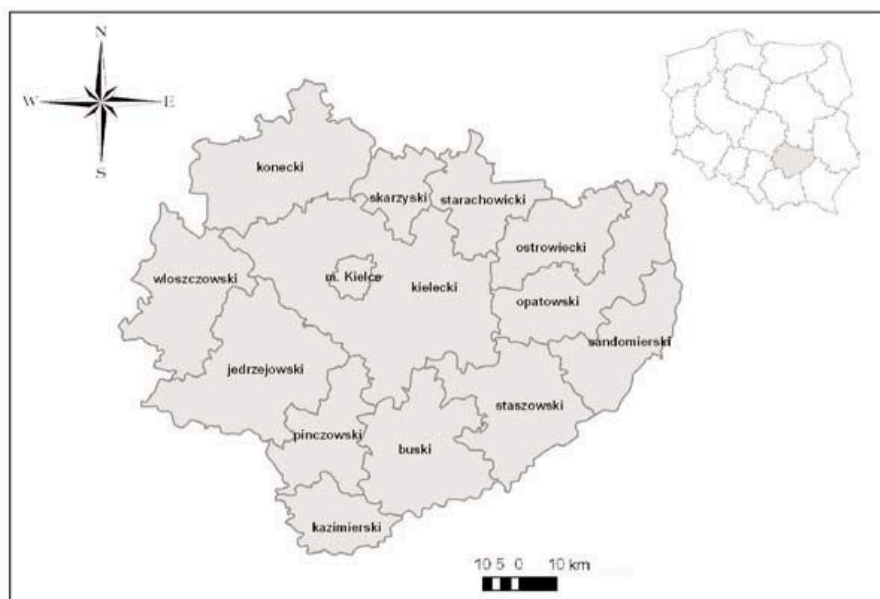
Wstęp

Miasto Kielce ma wysokiej rangi przyrodnicze i kulturowe walory turystyczne (Jastrzębski 2003) oraz dogodne położenie w otoczeniu największych czterech aglomeracji Polski: warszawskiej, krakowskiej, łódzkiej i katowickiej. Przecinają się tu szlaki komunikacyjne na kierunku północ – południe i wschód – zachód (rys. 1).

Jednakże same, nawet najwyższe, walory turystyczne nie wystarczą, aby przyciągnąć znaczącą liczbę turystów krajowych i zagranicznych. W rozwoju turystyki, obok wymienionych walorów danego miasta czy regionu, coraz większą rolę odgrywa jego zagospodarowanie turystyczne i rekreacyjne. Decyduje ono o zapewnieniu turystom właściwych warunków do wypoczynku, na co coraz częściej jest zwracana uwaga. Usługi noclegowe zalicza się do podstawowych usług turystycznych. Baza noclegowa stanowi jeden z najistotniejszych elementów zagospodarowania turystycznego, a także jeden z najważniejszych czynników determinujących rozwój turystyki. Zasoby noclegowe są ponadto jednym z podstawowych mierników podaży turystycznej (Brojak-Trzaskowska 2007). W całości infrastruktury turystycznej szczególne znaczenie przypada bazie noclegowej, która zaspokaja podstawowe potrzeby turysty i stanowi umowny miernik stosowany do oceny infrastruktury turystycznej (Januszewska 2007). Baza ta jest jedną z najistotniejszych determinant przyczyniających się do wzrostu ruchu turystycznego, a tym samym do kształtowania lokalnego rynku turystycznego na terenie Kielc (Majewska i in. 2005, Szafranski 2007).

Celem pracy jest ocena stanu ilościowego bazy noclegowej Kielc i analiza jej wykorzystania, z uwzględnieniem jej rodzajów na tle bazy noclegowej województwa świętokrzyskiego.

W pracy przedstawiono charakterystyki dotyczące tych rodzajów obiektów, które zostały uwzględnione w zestawieniach statystycznych GUS (nie uwzględnia ona np. bazy agroturystycznej). Wykorzystano dane statystyczne opublikowane przez Główny Urząd Statystyczny w Warszawie.

Ryc. 1. Położenie i podział województwa świętokrzyskiego na powiaty
Fig. 1. Location and distribution of Świętokrzyskie Voivodeship on powiaty

Obiekty i miejsca noclegowe

W Kielcach w 1995 r. było 12 obiektów noclegowych, a w 2005 r. – 18. W 2005 r. stanowiły one 15,1% wszystkich obiektów tego typu w województwie świętokrzyskim (tab. 1).

Tab. 1. Obiekty i miejsca noclegowe Kielce i województwa świętokrzyskiego w latach 1995 i 2005 w odniesieniu do powierzchni i liczby ludności.

Tabl.1. Accomodation objects and nights lodging in Kielce and Świętokrzyskie Voivodeship in years 1995 and 2005, with reference to area and population.

Jednostka	Rok	Powierzchnia		Ludność		Obiekty noclegowe		Miejsca noclegowe		Ilość miejsc na 1 obiekt
		km ²	%	w tys.	%	ogółem	%	ogółem	%	
Kielce	1995	109	0,9	211,9	15,8	12	10,3	1498	16,6	124,8
	2005	109	0,9	207,6	16,0	18	15,1	1544	18,5	85,8
woj. świętokrzyskie	1995	11 672	100,0	1 344,1	100,0	117	100,0	9 044	100,0	77,3
	2005	11 708	100,0	1 293,4	100,0	119	100,0	8 338	100,0	70,1

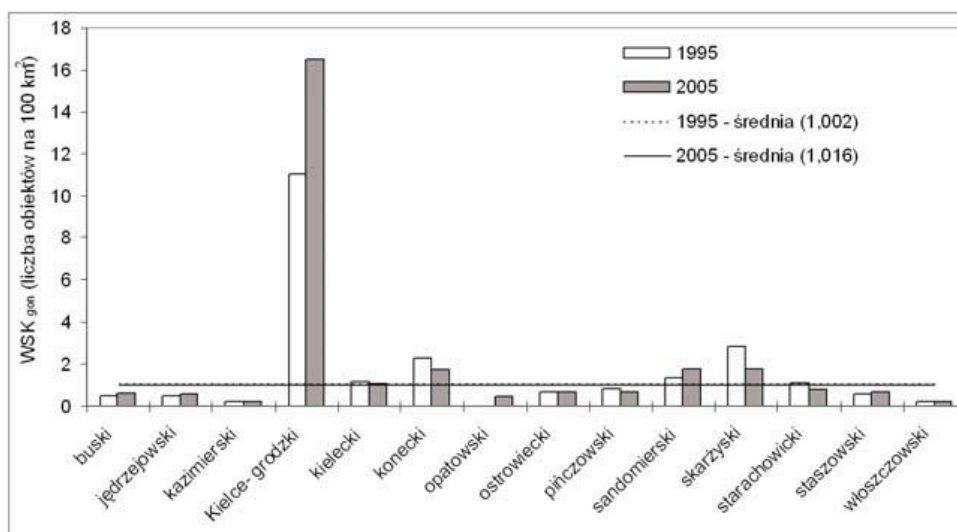
Źródło: opracowano na podstawie danych GUS.

W strukturze bazy noclegowej Kielc znajdowały się następujące rodzaje obiektów: hotele (11), motel (1), inne obiekty hotelowe (2), schroniska młodzieżowe (2) i pozostałe obiekty niesklasyfikowane (2). Dysponowały one w 2005 r. 1544 miejscami noclegowymi, co stanowiło 18,5% zaplecza noclegowego całego województwa świętokrzyskiego. Do obiektów noclegowych o najwyższym standardzie, mających kategoryzację, należą: hotele (5 trzygwiazdkowych, 5 dwugwiazdkowych i 1 jednogwiazdkowy) i 1 motel jednogwiazdkowy.

Względną miarą, niezależną od wielkości jednostki administracyjnej, wyrażającą w sposób syntetyczny wyposażenie w bazę noclegową, jest wskaźnik gęstości obiektów zbiorowego zakwaterowania – liczba obiektów na 100 km² (Ciupa 2003; Biernat, Ciupa 2007). Średni wskaźnik gęstości obiektów zbiorowego zakwaterowania w Kielcach w 1995 r. wynosił 11,0, a w 2005 r. 16,5 obiektów/100 km², podczas gdy w województwie świętokrzyskim odpowiednio 1,002 i 1,016 a w Polsce w 2005 r. było 2,15 obiektów/100 km². Wzrost tego wskaźnika w Kielcach związany jest z oddaniem do użytku kilku hoteli, głównie dla potrzeb gości przyjeżdżających na Targi Kielce (rys. 2). Proces rozwoju bazy noclegowej w Kielcach postępuje nadal i w 2007 r. funkcjonowały tu już 22 hotele.

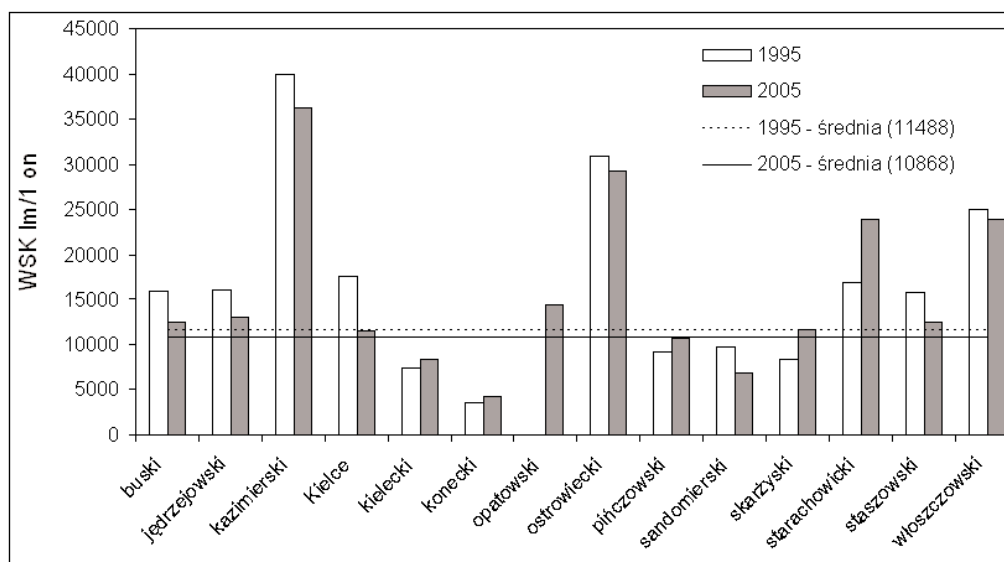
Innym wskaźnikiem charakteryzującym wyposażenie w bazę noclegową turystyki jest liczba mieszkańców przypadająca na 1 obiekt noclegowy zbiorowego zakwaterowania (Ciupa 2003; Biernat, Ciupa 2007). Im wyższe wartości tego wskaźnika, tym mniej korzystne wyposażenie w bazę noclegową. W Kielcach w 1995 r. wskaźnik ten wynosił 17 659, a w 2005 r. obniżył się do 11 531. W województwie świętokrzyskim w 2005 r. wskaźnik ten wynosił 10 868 osób przypadających na 1 obiekt noclegowy, podczas gdy w Polsce 5 675 (rys. 3).

Charakterystyką rozłożenia omawianej bazy jest wskaźnik gęstości miejsc noclegowych wyrażony liczbą miejsc na 1 km² (Ciupa 2003; Biernat, Ciupa 2007). W województwie świętokrzyskim średni wskaźnik gęstości miejsc noclegowych (WSKgmn) w roku 1995 osiągnął wartość 0,775 miejsca noclegowego/1 km² a w 2005 r. 0,712. W Kielcach wskaźnik ten w 1995 r. wynosił 13,7, a w 2005 r. 14,2. Warto jednocześnie zaznaczyć, że w Polsce osiągnął on w analizowanych latach następujące wartości: w 1995 – 2,29 miejsc noclegowych/1 km², a w 2005 – 1,82 miejsc noclegowych/1 km² (rys. 4).

Ryc. 2. Wskaźnik gęstości obiektów noclegowych (WSK_{gon} – liczba obiektów/100 km²) w Kielcach na tle powiatów i województwa świętokrzyskiego (wartość w nawiasie) w latach 1995 i 2005. Źródło: opracowano na podstawie danych GUS.

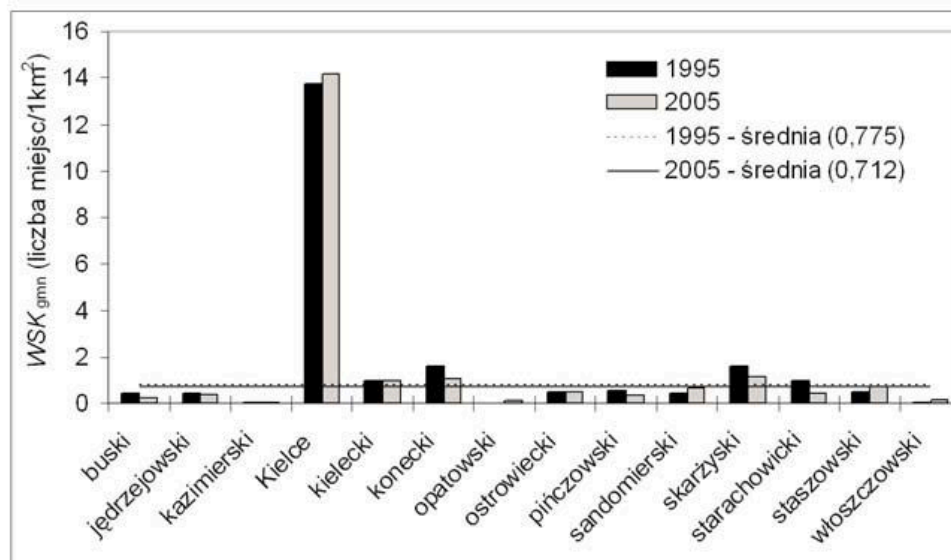
Fig. 2. Accommodation objects density (WSK_{gon} – objects/100 km²) in Kielce in the powiat and Świętokrzyskie Voivodeship background (value in parenthesis) in years 1995 and 2005.

Ryc. 3. Wskaźnik liczby mieszkańców przypadających na 1 obiekt noclegowy (WSK_{lm/1 on}) w Kielcach na tle powiatów i województwa świętokrzyskiego (wartość w nawiasie) w latach 1995 i 2005. Źródło: opracowano na podstawie danych GUS.

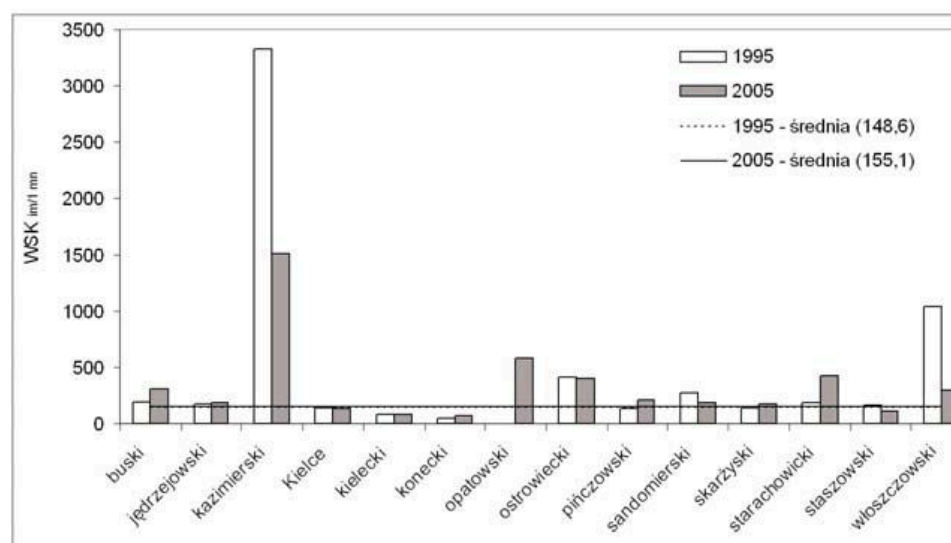
Fig. 3. Index of inhabitant per accommodation object (WSK_{lm/1 on}) in Kielce in the powiat and Świętokrzyskie Voivodeship background (value in parenthesis) in years 1995 and 2005.

Kolejną względną miarą określającą rozmieszczenie miejsc noclegowych jest wskaźnik określający liczbę mieszkańców przypadających na 1 miejsce noclegowe $lm/1\ mn$ (Ciupa 2003; Biernat, Ciupa 2007). W Kielcach w roku 1995 osiągnął wartość 141,5, a 2005 r. 134,4, podczas gdy w województwie świętokrzyskim 148,6 i 155,1, a w Polsce odpowiednio 54,0 i 63,2 (rys. 5).

Ryc. 4. Wskaźnik gęstości miejsc noclegowych (WSK_{gmn} – liczba miejsc noclegowych/ $1km^2$) w Kielcach na tle powiatów i województwa świętokrzyskiego (wartość w nawiasie) w latach 1995 i 2005. Źródło: opracowano na podstawie danych GUS.

Fig. 4. Index of nights lodging density (WSK_{gmn} – places/ $1km^2$) in Kielce in the powiats and Świętokrzyskie Voivodeship background (value in parenthesis) in years 1995 and 2005.

Ryc. 5. Wskaźnik liczby mieszkańców przypadających na 1 miejsce noclegowe (WSK_{lm}/1 mn) w Kielcach na tle powiatów i województwa świętokrzyskiego (wartość w nawiasie) w latach 1995 i 2005. Źródło: opracowano na podstawie danych GUS.

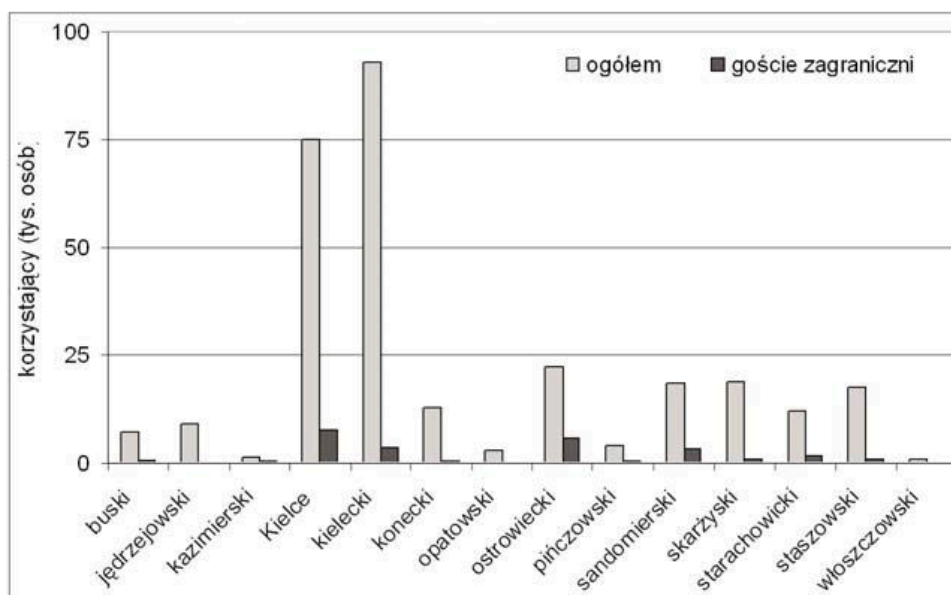
Fig. 5. Index of inhabitant per night lodging (WSK_{lm}/1 mn) in Kielce ion the powiats and Świętokrzyskie Voivodeship background (value in parenthesis) in years 1995 and 2005.

Z punktu widzenia potencjału bazy noclegowej, na tle województwa świętokrzyskiego wyraźnie zaznacza się dominacja miasta Kielce, co jednak nie jest równoznaczne z występowaniem tu najwyższej atrakcyjności oferowanego produktu turystycznego.

Korzystający z usługi noclegowej i liczba udzielonych noclegów

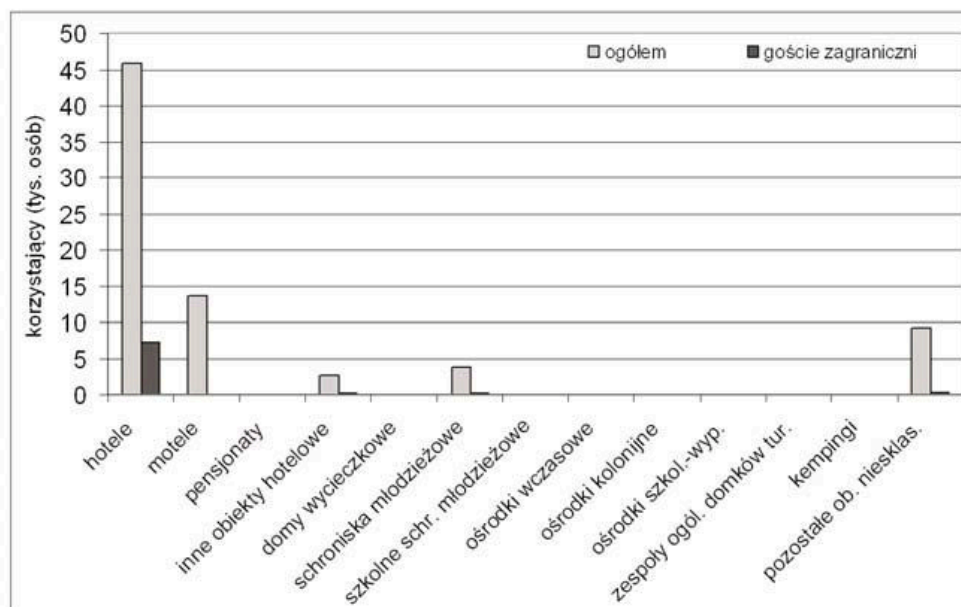
Miernikiem zainteresowania bazą noclegową jest m. in. liczba osób korzystających z niej oraz liczba udzielonych noclegów. Osoba korzystająca z usługi noclegowej mogła nocować jedną noc lub więcej, a z tym wiąże się czas pobytu w obiekcie hotelarskim. W Kielcach i w województwie świętokrzyskim w 2005 r., w poszczególnych rodzajach obiektów, dokonano analizy liczby osób korzystających z noclegów oraz liczby udzielonych im noclegów ogółem, z uwzględnieniem gości zagranicznych. Liczba osób korzystających z noclegów w Kielcach w 2005 r. wynosiła 74,8 tys., co w skali województwa stanowiło 25,3%. Udział gości zagranicznych korzystających z noclegów w Kielcach osiągnął 10,3% ogółu (rys. 6).

Ponad połowa (50,6%) wszystkich osób korzystających z noclegów w województwie świętokrzyskim w 2005 r. nocowała w hotelach, 11,7% w ośrodkach szkoleniowo-wypoczynkowych i 10,6% w motelach. Najmniej osób skorzystało z ośrodków kolonijnych (0,08%). Goście zagraniczni przybywający do województwa świętokrzyskiego blisko w 90% korzystali z hoteli, a tylko częściowo z moteli, ośrodków szkoleniowo-wypoczynkowych i kempingów (rys. 7). W Kielcach natomiast, gdzie znajduje się 5 rodzajów obiektów noclegowych, najwięcej osób skorzystało z hoteli (61,3%) i moteli (18,1%) a najmniej z innych obiektów hotelarskich (3,4%). Udział gości zagranicznych korzystających z noclegów w hotelach był tu dość niski, wynosił bowiem tylko 15,8% (rys. 7).

Ryc. 6. Osoby korzystające z noclegów w Kielcach (ogółem i goście zagraniczni) w poszczególnych powiatach województwa świętokrzyskiego w 2005 r. Źródło: opracowano na podstawie danych GUS.

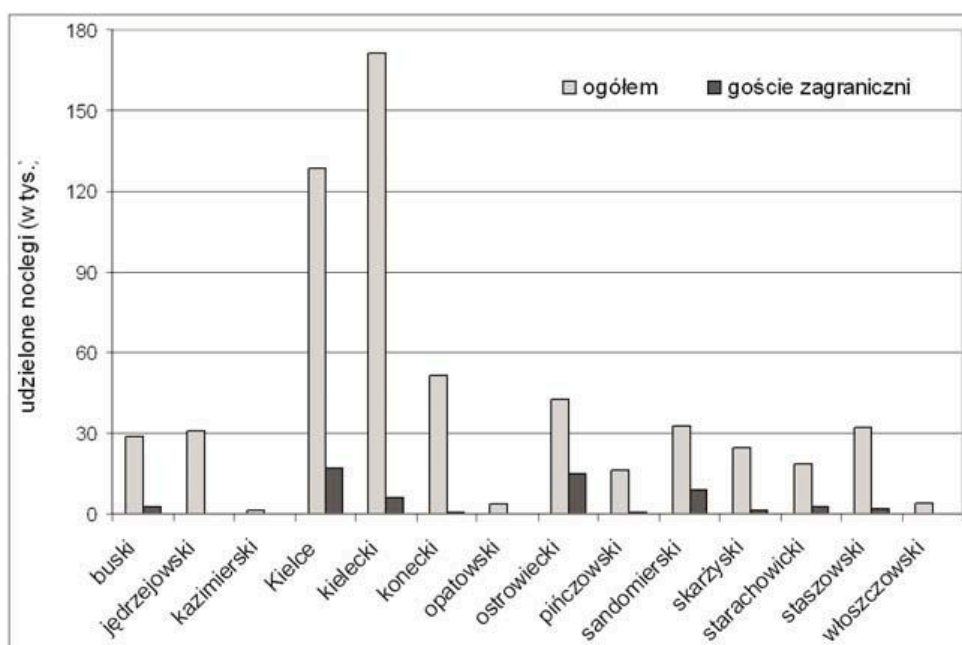
Fig. 6. Persons using with accomodation in Kielce (in general and foreign visitors) in the powiats background of Świętokrzyskie Voivodeship in 2005.

Ryc. 7. Osoby korzystające z noclegów w Kielcach (ogółem i goście zagraniczni) w różnych rodzajach obiektów w 2005 r. Źródło: opracowano na podstawie danych GUS.

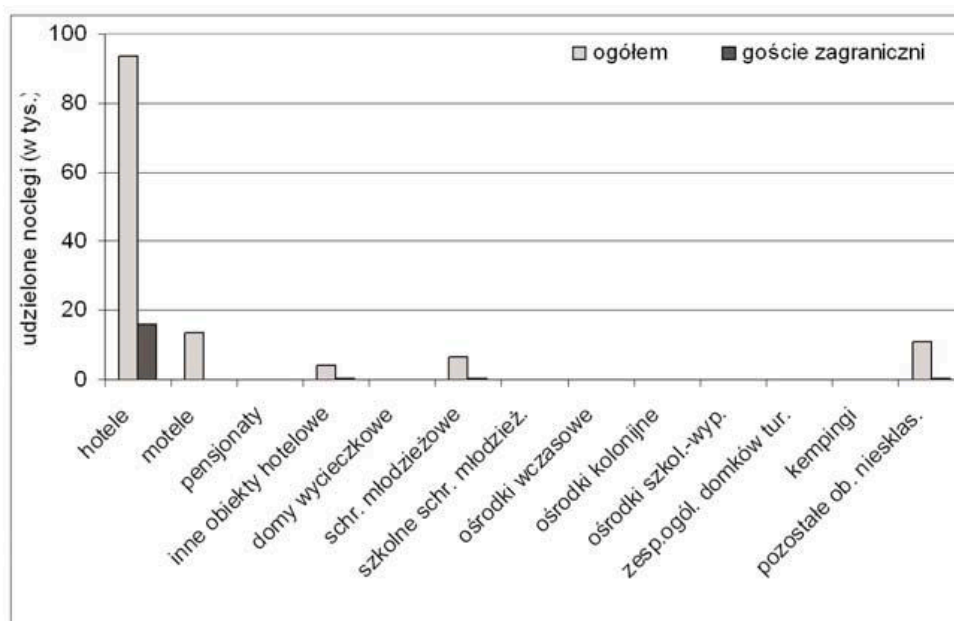
Fig. 7. People who use accomodation in Kielce (in general and foreign visitors) in different kind of tourist objects in 2005.

W roku 2005 w obiektach noclegowych Kielc udzielono 128,5 tys. noclegów (rys. 8), co w skali województwa stanowiło 21,9 %. Udział gości zagranicznych kształtował się tu odpowiednio 13,2% i 9,0%. W hotelach województwa świętokrzyskiego udzielono najwięcej noclegów (46,3%), a goście zagraniczni stanowili tu 18,2%. Na drugim miejscu pod tym względem znalazły się ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe – 11,8%, a goście zagraniczni stanowili tu 3,1%. Największy udział turystów zagranicznych (21,9%) zarejestrowano na kempingach (ryc. 7 i 8).

Ryc. 8. Udzielone noclegi w Kielcach, ogółem i gościom zagranicznym, oraz w powiatach województwa świętokrzyskiego w 2005 r. Źródło: opracowano na podstawie danych GUS.

Fig. 8. Accommodation given in Kielce (in general and foreign visitors) and in powiats of Świętokrzyskie Voivodeship in 2005.

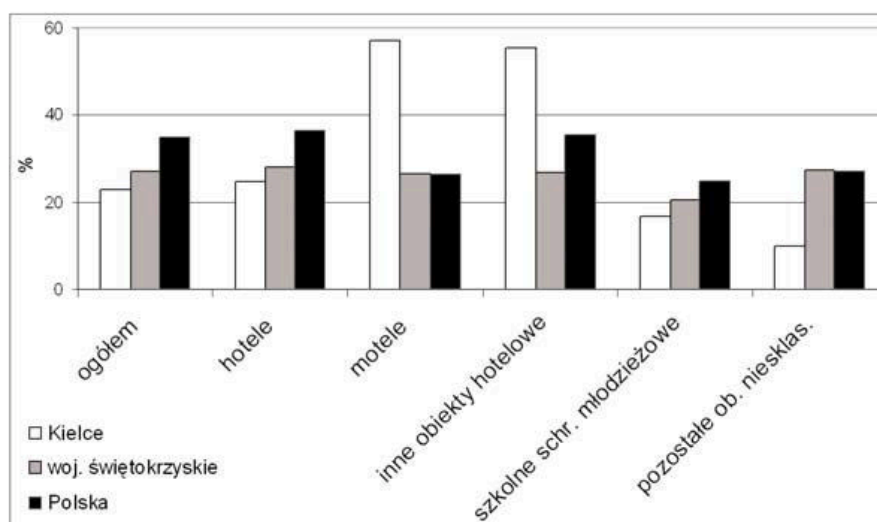
Ryc. 9. Udzielone noclegi w Kielcach, ogółem i gościom zagranicznym, w różnych rodzajach obiektów w 2005 r. Źródło: opracowano na podstawie danych GUS.

Fig. 9. Lodging provided in Kielce to general and foreign visitors in different kind of tourist objects in 2005.

W Kielcach najwięcej noclegów, bo aż 72,7%, udzielono również w hotelach, w motelach zaś 10,5%, a najmniej w innych obiektach hotelarskich - 3,1%. Gościom zagranicznym odwiedzającym Kielce noclegi udzielano głównie w hotelach (95,0%) (rys. 9).

Średni czas pobytu w obiektach noclegowych Kielc wynosił 1,7 doby hotelowej a gości zagranicznych 2,2 doby. W województwie świętokrzyskim wynosił on odpowiednio 2,0 i 2,3 doby, podczas gdy w Polsce 2,9 i 2,4 doby.

Wykorzystanie miejsc noclegowych w 2005 r. w Kielcach osiągnęło 22,8%, w województwie świętokrzyskim 32,9% a w Polsce 35,0%. W Kielcach największe wykorzystanie miejsc noclegowych miało miejsce w motelach (57,0%) i w innych obiektach hotelarskich (55,3%), podczas gdy w hotelach tylko 24,5% (rys. 10).

Ryc. 10. Wykorzystanie miejsc noclegowych w Kielcach i województwie świętokrzyskim na tle Polski w 2005 r. według rodzaju obiektu. Źródło: opracowano na podstawie danych GUS.

Fig. 10. Occupancy of nights lodging in Kielce and Świętokrzyskie Voivodeship in contrast to the area of Poland in 2005, according to kind of tourist object.

Podsumowanie

W Kielcach w 2005 r. znajdowało się tylko 5 rodzajów obiektów noclegowych, wśród których było najwięcej hoteli trzy- i dwugwiazdkowych. W województwie świętokrzyskim jest dość skromne zaplecze noclegowe o najwyższym standardzie, a jednocześnie jest zbyt mało miejsc noclegowych w taniej bazie, tj. w schroniskach młodzieżowych i w domach wycieczkowych.

Wartości wskaźnika dotyczące wyposażenia w bazę noclegową w Kielcach uległy wyraźnej poprawie w stosunku do 1995 r. Wskaźnik ten wyrażony liczbą mieszkańców przypadających na 1 obiekt noclegowy w województwie świętokrzyskim na tle Polski jest wysoce niekorzystny. Jest ono pod tym względem na końcu listy rankingowej województw.

Wskaźnik gęstości miejsc noclegowych wyrażony ich liczbą na 1 km² wykazuje tendencję wzrostową w Kielcach, podczas gdy w województwie świętokrzyskim, na tle Polski, jest nadal niski.

Miasto Kielce na tle województwa świętokrzyskiego, z punktu widzenia potencjału bazy noclegowej, wyraźnie dominuje. Nie jest

to jednak równoznaczne z występowaniem tu najwyższej atrakcyjności oferowanego produktu turystycznego.

Ponad połowa osób korzystających z noclegów w województwie świętokrzyskim nocowała w hotelach, a najmniej osób korzystało z ośrodków kolonijnych. W Kielcach również najwięcej osób korzystało z hoteli, najmniej zaś z innych obiektów hotelarskich. Goście zagraniczni przybywający do województwa w 90% korzystali z hoteli.

W samych hotelach województwa świętokrzyskiego udzielono 46,3% wszystkich noclegów, a goście zagraniczni stanowili tu 18,2%. W Kielcach również najwięcej noclegów udzielono w hotelach (72,7%), z których goście zagraniczni korzystali najczęściej, bo aż w 95%.

Wykorzystanie miejsc noclegowych w Kielcach w większości rodzajów obiektów, a przede wszystkim w hotelach, jest mniejsze niż średnie w województwie i w Polsce.

Baza noclegowa Kielc, pomimo że wyróżnia się na tle województwa świętokrzyskiego, to i tak jest jeszcze niewystarczająco rozwinięta.

W 2007 r. funkcjonowały tu już 22 hotele. W ostatnich latach postępowała rozbudowa bazy noclegowej Kielc, co znalazło potwierdzenie w wartościach wskaźnika liczby obiektów noclegowych na 100 km².

Analiza dotycząca bazy noclegowej wskazuje na następujące problemy:

- rozbudowa bazy noclegowej jest zasadniczym warunkiem zwiększenia ilości atrakcyjnych ofert turystycznych,
- modernizacja istniejącej bazy (podwyższenie standardu) może wyraźnie zwiększyć liczbę przybywających tu turystów polskich i zagranicznych,
- stopień wykorzystania bazy noclegowej wskazuje na niewystarczającą promocję i marketing regionalnego produktu turystycznego.

Literatura

- Biernat T., Ciupa T., 2007, Stan i wykorzystanie bazy noclegowej w powiatach województwa świętokrzyskiego, *Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego*, nr 466.
- Ekonomiczne problemy Turystyki nr 9, Szczecin, s. 11-19.
- Brojak-Trzaskowska M., 2007, Specyfika zagospodarowania turystycznego na przykładzie zasobów noclegowych województwa zachodniopomorskiego, *Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego*, nr 466. *Ekonomiczne Problemy Turystyki* nr 9, Szczecin, s. 21-27.
- Ciupa T., 2003, Baza noclegowa turystyki województwa świętokrzyskiego w roku 2000 na tle bazy noclegowej Polski, *Badania Naukowe* vol. 12, z. 4, WSU Kielce, s. 165-175.
- Januszewska M., 2007, Zagospodarowanie noclegowe uzdrowisk w Polsce i w Czechach, *Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego*, nr 466. *Ekonomiczne Problemy Turystyki* nr 9, Szczecin, s. 109 – 116.
- Jastrzębski C., 2003, Walory środowiska przyrodniczego i ich rola w turystyce województwa świętokrzyskiego, *Badania Naukowe* vol. 12, z. 4, WSU Kielce, s. 75-86,
- Majewska I., Ragus M., Telniuk T., Czerniawska K., 2005, *Strategia rozwoju turystyki w województwie świętokrzyskim*, Wyd. Polska Agencja Rozwoju Turystyki S. A., Warszawa.
- Strona internetowa: <http://www.stat.gov.pl/urzedz/kielce/index.htm>
- Szafrański A., 2007, Świętokrzyskie czeka na odkrycie, *Hotelarz* nr 3 (530).